

7/17373

GK 65

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-348
Konu : Soru Önergeleri

28.01/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 09.12.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27320 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Bülent BARATALI'ya ait 7/17373 esas nolu, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/17374 ve 7/17375 esas nolu, Muğla Milletvekili Gürol ERGİN'e ait 7/17376 VE 7/17377 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1.Görüş 7/17373 (3 sayfa)
- 2.Görüş 7/17374 (1 sayfa)
- 3.Görüş 7/17375 (3 sayfa)
- 4.Görüş 7/17376 (1 sayfa)
- 5.Görüş 7/17377 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Bülent BARATALI
İzmir Milletvekili
Esas No : 7/17373

SORU 1) Ülkemizin tarımsal tohum ihtiyacı yıllık ne kadardır? Sebze ve meyve tohumculuğunda dışa bağımlılık oranımız nedir?

SORU 2) Bu tohumların ne kadarı kendi ülkemizden ne kadarı ithal yoluyla karşılanmaktadır? Tohum ithal edilen ülkeler hangileridir? İthalat karşılığında hangi ülkeye ne kadar para ödenmektedir?

CEVAP 1-2) Buğday, Arpa, Mısır, Patates ve Yem Bitkilerinin de yer aldığı 20 temel üründe ülkemizin tahmini sertifikalı tohumluk ihtiyacı **1.034.241 ton**'dur. Bunlardan; mısır, ayçiçeği, soya, pamuk, aspir ve sorgum ihtiyacının tamamı yurtiçi üretimle karşılanmaktadır.

Son yıllarda uygulanan politikalar ile sertifikalı sebze tohumluğu üretimi % 121'lik artış göstererek, 2002 yılında 1.249 ton iken 2009 yılında 2.758 tona ulaşmıştır. Sebze iracatı aynı dönemde Bakanlığımız Araştırma Enstitülerinde gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde 317 Bin \$'dan 11,4 Milyon \$'a çıkmıştır.

Ayrıca; "Hibrit Sebze Tohumu Projesi"yle birlikte 4-5 yıl içinde Türkiye'nin hibrit sebze tohumluklarında üretim % 10'lardan % 35'lere çıkmıştır. Açıkta yetiştirilen sebze tohumluklarında üretim %60-70'lere, bazılarında da % 90'lara ulaşmıştır.

Meyve Fidan/Fide ve Üretim Materyallerinde (çelik, aşı gözü, aşı kalemi, tohum, klon anacı) ticari amaçla yapılan ithalat 2010 yılından itibaren yasaklanmıştır. İthalat genellikle deneme, demonstrasyon, bahçe tesisi ve sertifikasyonda kullanılacak damızlıkların getirilmesi amacıyla yapılmaktadır. Standart meyve fidan üretimleri tamamen yurt içinden sağlanmaktadır. Meyve sertifikasyon sistemi içerisindeki üreticilerin damızlık ihtiyaçları ise yurt dışından sağlanmaktadır. 2012 yılından itibaren damızlıklar da yurt içinden sağlanmaya başlayacaktır.

Meyve Fidan/Fide ve Üretim Materyalleri ithalatı % 67'lik artış göstererek, 2002 yılında ithalat 3 Milyon \$ iken 2009 yılında 5 Milyon \$'a ulaşmıştır. İhracat aynı dönemde neredeyse yok iken büyük bir artış kaydederek 200 \$'dan 2,13 Milyon \$'a ulaşmıştır.

SORU 3) Ulusal bir tohum ajandası kurulmasıyla ilgili bakanlığınızda bir çalışma yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa çalışmalar hangi aşamadır?

CEVAP 3) Tohumculuğun geliştirilmesi, ülkemizin zengin biyoçeşitlilik potansiyelini korumak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla, tek çatı altında en çok tohumu saklayabilen, 250 bin örnek kapasiteli, dünyanın 3. Büyük **Tohum Gen Bankası** kurulmuştur. Tohumculuk sektörünün rekabet gücünün artırılması amacıyla; 5 araştırma enstitüsü, 7 üniversite ve 36 özel sektör tohum firması ile birlikte projeli çalışmalar yürütülerek, **ticari tohumluk kayıtları** tutulmaya başlanmıştır. 2004 yılında % 10 olan yerli hibrit sebze tohum kullanım oranı, 2010 yılında %35 seviyesine çıkartıldı. 2012 yılında ise bu oran % 50-60 lar seviyesine çıkarılması hedeflenmektedir.

SORU 4) Türkiye'nin tohum konusunda dışa bağımlılıktan kurtulması yolunda neler yapılması planlanmaktadır? Bugüne kadar neler yapılmıştır?

CEVAP 4) Ülkemizin Tohumluk ihtiyacının mümkün olan azami oranlarda yurtiçi üretim programları ile karşılanması amacıyla güçlü, istikrarlı, üretken ve rekabetçi bir tohumculuk sektörünün geliştirilmesi hedeflerimiz arasındadır. Bakanlığımızın tohum üretimi ve geliştirilmesi ile ilgili çalışmaları, üretim ve çeşit geliştirmenin kamu, özel sektör ve üniversitelerle işbirliği halinde yürütülmesine ilişkin esaslar üzerinde yürütülmektedir. Dünya tohumculuk sektöründeki genel eğilim de bu yöndedir. Özel sektöre, Bakanlığımıza bağlı Tarımsal Araştırma Enstitülerinin sahip olduğu "Araştırmacı Kuruluş Yetkisi" verilmekte ve bu suretle ülkemiz tohumculuğu için çok önemli bir husus olan çeşit geliştirmenin yolu açılmış olmaktadır. Bunun için de ARGE destekleri, sertifikalı tohum üretim ve kullanım destekleri gibi üretimi artırıcı tedbirler uygulamaya konmuştur. Bakanlığımıza bağlı 26 Araştırma Enstitüsü, bitkilerde çeşit geliştirme dâhil araştırma çalışmalarına devam ederken, özel sektörde faaliyet gösteren 115 kuruluşumuza da "Araştırmacı Kuruluş Yetkisi" verilmiştir.

Tohumculuk sektörü Bakanlığımız tarafından doğrudan iki şekilde desteklenmektedir. Bunlardan birincisi Tohumluk Üretim Desteği, diğeri ise Sertifikalı Tohumluk Kullanım Desteğidir. Sertifikalı tohum üretim desteğine 2008 yılında başlanmış ve bugün itibariyle iki yılda toplam 28 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Sertifikalı Tohum kullanım desteği ise 2005 yılından bu yana devam etmektedir. Bu kapsamda da yaklaşık 181.5 milyon TL çiftçilerimize ödeme gerçekleştirilmiştir.

2005 - 2009 yılları dikkate alındığında sertifikalı tohum kullanımında yatay seyreden grafik değişmiş, son iki yıldır Sertifikalı tohum kullanım destekleri stratejisinde yapılan değişikliklerle hem kullanımda hem de üretimde ciddi artışlar olmuştur. **2009 yılından itibaren aylık ödeme sistemine geçilmiş olup, çiftçimize, müracaatlarını takip eden ayda destekleme ödemeleri yapılmaktadır.** Bu değişiklikler Sertifikalı Tohumluğa talebi arttırmaktadır.

Özel sektörün yatırım ve AR-GE faaliyetleri açısından desteklenmesi Bakanlığımız öncelikleri arasındadır. Hâlihazırda sektörün finansman ihtiyacının karşılanmasına yönelik Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri kaynaklarında selektif kredi uygulaması yürütülmektedir. Tohumculuk sektörü % 6,5 den kullandığı krediyi 1 Ocak 2011'den itibaren % 5 den kullanacaktır.

Bakanlığımız, AR-GE projelerine 2007 yılından bu yana % 100'e varan oranlarda hibe mali destekler sağlamaktadır. Bu uygulamaya önümüzdeki dönemde de devam edilecektir. Ayrıca TÜBİTAK'ın AR-GE destekleri de devam edecektir.